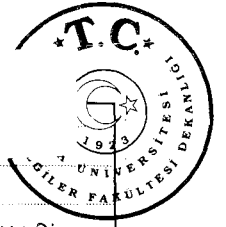

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

ALDIĞI NOT	
Rakamla	Yazıyla
87	Sehriyyedi

İmza

Dersi : Hukuk 2

Öğretim Elemanının Adı : Onur KARAHANBOĞULADI

 Dönemi :
 BAHAH ☐
 GÜZ ☐

Sınav Günü : 23 / 2 / 2016

OLAY II:

1) Polisin faaliyeti temel hukuk ve özgürlüğe müdahale niteliği taşıdığından kolluk faaliyetidir. Kolluk işinden kamu düzenini sağlamakla öngörülen kolluk faaliyeti söz konusudur. Bu da genel idari kolluk içinde değerlendirilir. Ancak burada genel idari kolluğun işleri adli kolluğa dönmüştür. Basteren bir niteliğe bürünmüştür. Emniyet Teşkilatı kamu m. 9'a göre idari kolluk sayılmaktadır. Aynı konunun 10. maddesine göre adli kolluğa evrilmesi halinde mafevkinin emrinde olması düzenlenmiştir. Yani adli kolluğun üstü savcıdır. Savcı talimatı olmalıdır. PVSK m. 2'de idari ve adli kolluk düzenlenmiştir.

Polis burada resen idare yetkisi kullanmıştır. PVSK m. 4/A'ya göre idare, m. 12'e göre yetkili, CMK m. 91'e göre de gerekli işleri yapabilmektedir.

2) Polisin faaliyeti AY m. 13'e göre incelenmelidir. Bu madde temel hukuk ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında orantılılık ilkesine vurgu yapar. Orantılılık ilkesi zaruretlik, uygun araç kullanımı ve kademeli (orantılı) müdahaleyi ifade eder. Bunu değerlendirirken düzenler alanını aktırmadan sırtlanmamalıyız. Kolluk kamu düzenini sağlamak amacıyla faaliyette bulunur. Burada pankartta yazılan yazı kamu düzenini bozuyor mu ona bakalım. Yoksa toplumsal düzen mi, disiplin düzeni mi, devlet düzeni mi bozuluyor? Bu pankart hiç bir düzeni bozmuyor. Kamu düzeni, ıstıkk, sağlık, emsallik, güvenlikten oluşur. Baktığımız vakit kamu düzenini bozan yani kolluk müdahalesini gerektirecek bir durum yok. Zaten olsa polisin faaliyeti olmaktadır. Kendiliğinden müdahale olurdu. Olsa olsa toplumsal düzen bağlamında ceza hukukuna ilgilendiren bir suç üzerine dönebiliriz. Bu durumda da kolluk müdahalesine gerek yoktur. Kolluk müdahalesinde olsa tasma orantılıdır.

Burada adli kolluğa dâiren bir kolluk müdahalesi vardır. CMK hükümleri ve AY 19. maddesi esbâ ahırdır. Adli kolluğa bekleme başkanı emir ve direktif veremez. Savcı kararı olmalıdır. Gözetimi savcı yapmalıdır. Aslında AY'ya göre hakim kararı olmadan kişi özgürlüğünden mahrum bırakılamaz. Ama uygulamada savcı vardır bizde. Buna göre polis savcının alanına juri yargının yetki alanına girer. Farklı bir görüş yapabilir. Yetkili ilkesine aykırı davranmıştır. Münhasır yetkili ilkesi getirilmiştir. Birim yanından da sakat bir muamele vardır. Amaç unsuru da zaten kamu düzeni amaçlanmıştır. Sebep ve sonuç ilişkisinde kâğıt söz konusudur. Dayanak yoktur.

3) Bu kolluk müdahalesine karşı kişi CMK m. 91/5'e göre hâkim serbest bırakılması sağlamak için Sulh Ceza Hakimine başvurabilir. Ancak bu C. savcısının yazılı emrine karşı olabilir. Kişi öncelikle AY m. 13'e göre Habeas Corpus hakkını ve 36. maddeye göre adil yargılanma hakkını talep etmelidir.

Kişi başka savcı idari yargı alanında tam yargı hakkı arayabilir.

2) Kamu hizmetinin işgüne bağlanması en genel anlamda özel hukuk bağyla yapılır, kamu işleri, diğer tarafta ise kamu hukuku bağyla yapılır, kamu görevlileri vardır. Kamu görevlileri ise tek yanlı kamu hukuku bağyla bağlanırlar ve idari hizmet statüsüne bağlanırlar. Statüsüne personele, diğer kamu görevlilerinden oluşur. Özel hukuk bağyla bağlanırlar, devletin çalıştırıldığı işçi; kamu işçisidir ve burarda iş akdi söz konusudur, iş hukukuyla idare edilmektedir. Belirli iş akdi; kadrlık oluyorsa; belirli süreli iş akdi ise kadresiz oluyorsa denir. Zaten genel olarak işçi denildiğinde kadro değil pozisyonların söz edilebilir. Biz diğer işgüne bağlanma yönteminde; hizmet alımı ile dolaylı olarak kamu hizmetinin işgüne bağlanırlar vardır. Bir de meslek oluyorsa, geçici iş gücü olarak "kamusal ajan" vardır. Örn; Belediye başkanı, yangın söndürmeye katılan kıyıcı gibi. Kamuda çalışmanın hukuki rejimi AY'da md 70-73 ve 128'de düzenlenmiştir. Md 70'te kamu hizmetine girme hakkı düzenlenmiştir. Md 73 vergi dairesi md 128 ise "Devletin KİT ve diğer kamu kuruluşlarının genel idare esaslarına göre ... asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri ile yapılır" demektedir. Söz konusu alanda TALEP hizmet alımı yöntemiyle kamu hizmetinin işgüne bağlanması söz konusudur. AY'da md 48-49 ile kadresiz-

bir hukuki rejiminin, emek - işver. ilişkisi, erasimada statüsü Tükis'in ul. düzeni-
dini gözetir. Olayda kulardan yitirile md 71 ten md 48'e geçmiştir.
Çan kamu hizmetine girme haddi sınırlanarak statüsü kamu hizmeti
kapsamında idare işi zati kesme görülmektedir.

Öğr.-II: ① kolluk : kamu düzeninin sağlanmasına yönelik faaliyetler gösterir. İdari

19 Kolluk : kamu düzeni ile ilgili kabalaklar konusunda : adli kolluk ise suu ve
şüpheliye Tükis konularında isten ve eylenlerde bulunur. Olayda polis, konusma-
anın şikayeti üzerine kişiyi alıp ilçe emniyet müdürlüğüne götürüyor.
Polisin faaliyetinin türü : adli kolluktur. Kişinin bedeniyile - mülkiyetiyile ilgilenme-
başladı. orda adli kolluk söz konusudur. Polis : olayda kişiyi - yakalamış -
ilçe emniyet müdürlüğüne götürüyor, gözaltına alıyor. 2559 sayılı PYSK'da
md 13 polisin yakalama yetkisini düzenliyor. Ceza Muh. Kanunu md 91/IV'te
kolluğun gözaltı yetkisi düzenlenmiş. Kolluk faaliyeti sırasında devletin şiddet
tekeli altında uyguladığı zor söz konusudur. Dolayısıyla kişi oradan alınıp zorla
emniyete götürülmektedir. Bu bağlamda düşünelim : 2559 PYSK md 16
da polisin zor kullanma yetkisini düzenlemektedir. Direnisi kırmak amaçlı zor kul-
lanımı söz konusu olması da sonuç olarak 12 sayılı dayanmayan bir durum var. Bu
bağlamda söz konusu md'de polisin kullanacağı yetki kapsamında devletlerin

19 ② Polis, olayda kişiyi gözaltına alıyor fakat gözaltı esnasında somut tehditlerden
venen bir kanardır ve adli güvence söz konusudur. Kişi belli süre dergörü-
günden mahrum bırakılmaktadır. 5271 CMK md 91/IV 'te ise md'de sayılı
hallerde mülki amirlerce beklenecek kolluk emirleri taraflardan gözaltına
alınma kararı verilebilir, deniyor. Olayda, mörngede aratılan parkart
kamu düzenini bozan bir durum yaratmışsa, ki gönen o ki böyle
bir durum yok, kolluk müdahalesi gerekmez. Bu anlamda eleştirel amara
yapılan birsey benden mörngedeli konuşma kolluğa şikayet ederek kişiyi
olandan alartıyor ve polis kişiyi gözaltına alıyor. Fakat CMK 91/IV'te
sayılan durumlardan biri yok dolayısıyla neden unsuru somut olayda neyle
gelmemişken kolluk, gözaltı yetkisi kullanmıştır ve yaptığı hukuka aykırı-
dır, polis söz konusu olayda yetkisizdir.

19 ③ Kişi, polisin yaptığına karşı 5271 sayılı CMK : md 91/V 'te ifade
edildiği üzere ; yakalamaya istemine, gözaltına alınmaya Tükis
Cumhuriyet savasının yazılı emrine karşı, hemen serbest bırakılmayı
sağlamak için sulh ceza hakimine başvurulabilir. Yani : md'den alkar.
diğerler sonuç : hakim karşısına çıkarmayı beklemeden basuruda buluna-
bileceğidir yakalanan ya da gözaltına alınan kişinin. Halkeas Corpus
Tükis : kişinin beden ve bedende beğenilen herseyine ancak hakim kararıyla
müdahale edilebileceğini ifade eder. CMK 91/V'te hakim karşısına çıkarmayı
beklenmeden polisin yaptığına karşı sulh ceza hakimine başvurulabilir, di-
yor.